The background features a light beige, textured paper-like surface. In the upper right, a dark silhouette of a mountain range is visible. On the right side, a dark, thin branch of a willow tree hangs down, adorned with small, dark, round buds.

*Øst-Asia -
felleskap og motsetninger*

Benedicte M. Irgens

førstelektor, Institutt for fremmedspråk

februar 2009

Geografisk avgrensning

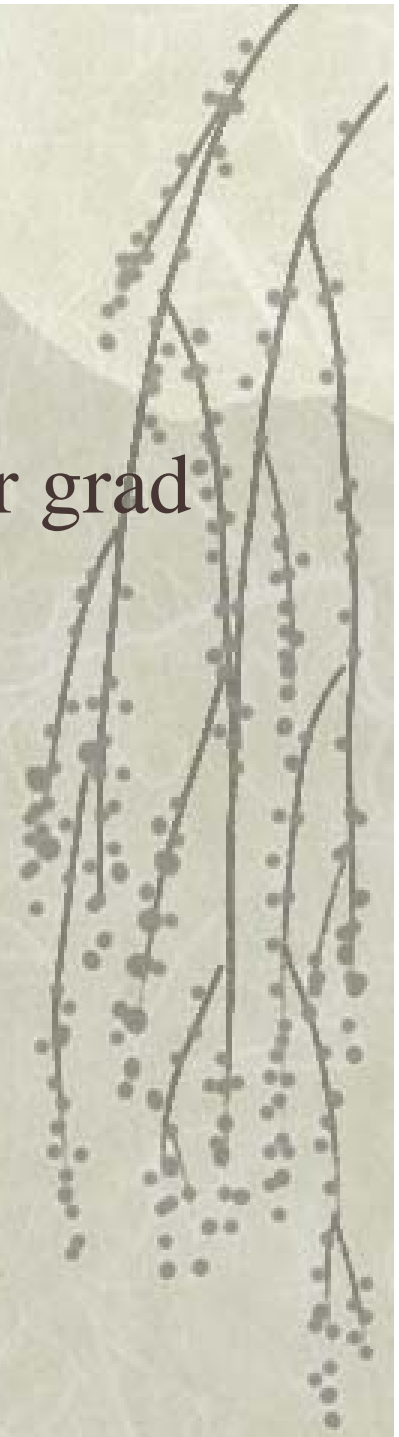

Kulturell avgrensning

Den øst-asiatiske kulturkretsen har i stor grad

felles verdigrunnlag

felles vokabular (skriftegn)

Kinesisk: Østens latin

yinyuè 音乐 Kina

Korea 음악 umak

音樂 Taiwan
(gamle tegn)

âm nhạc
Vietnam

音楽 ongaku
Japan

Betydning: MUSIKK

Verdigrunnlag

Stikkord: konfusianisme, buddhisme

Kina: Konfusianisme, buddhisme, taoisme

Japan: Konfusianisme, buddhisme, shintoisme

Sør-Korea: Konfusianisme, kristendom, buddhisme

Vietnam: Konfusianisme, buddhisme, taoisme

Konfusianisme

Konfutse 孔夫子

551-479 f.Kr.

- dennesidig sosialetisk filosofi om samfunnsorganisering
- himmelsens mandat
- hierarkisk (ikke-egalitaristisk)
- ledelsesfilosofi
- livsvisdom

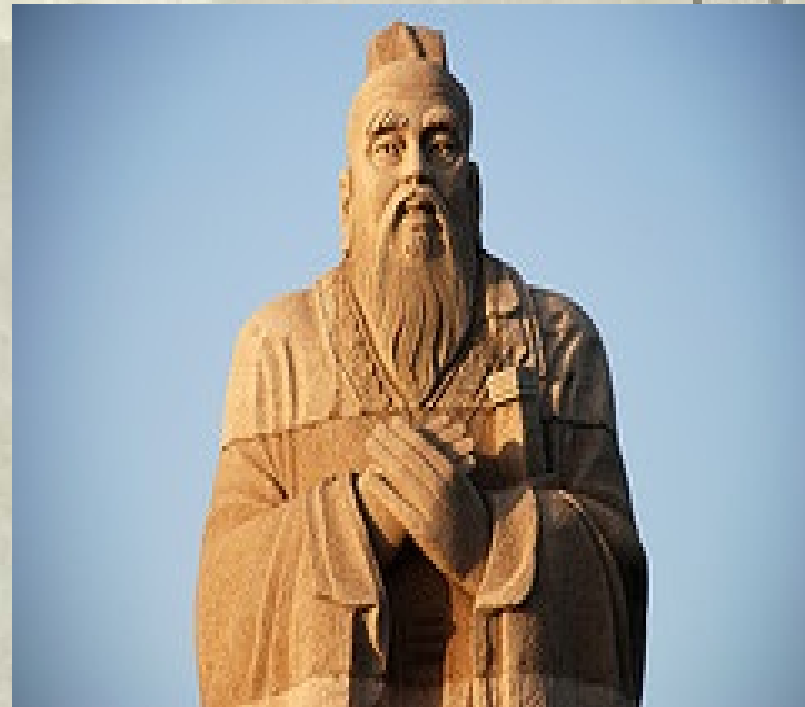

Foto: Rob Web (Flickr)

Konfusiansk visdom (fra Analektene)

己所不欲勿施於人

”Gjør ikke mot andre det du ikke vil at de skal gjøre mot deg.”

不患人之不己知，患不知人也

”Du skal ikke bekymre deg om at folk ikke kjenner deg, men om at du ikke kjenner andre.”

學而不思則罔，思而不學則殆

”Å lære uten å tenke er bortkastet. Å tenke uten å lære er farlig.”

Buddhisme

Gautama Buddha 釈迦

563-483 f. Kr.

- Theravada vs. Mahayana
- lidelsen og dens årsak
- alle tings forgjengelighet
- karma og gjenfødelse

Tian Tan, Hong Kong Bilde: JES, Flickr

Japan: shintoisme

Enoshima

- ”gudenes vei”
- bare i Japan, animistisk
- tilblivelsesmyter
- keiseren som guddom
- stats-shinto fra 1868
- ble brukt for å legitimere krigføring

Bilder: merg Japan, Chrisjfry, Flickr

Japans imperialisme

Koloniserte Taiwan 1895-1945

Koloniserte Korea 1910-1945

Invaderte Mandsjuria 1931

Invaderte Kina 1937 (Nanking-massakren)

Erklærte "ny-orden" i Asia i 1938

Invaderte Sørøst-Asia i 1941

Kapitulerte i 1945

Japan vs Kina og Korea

Japans aggressive imperialisme

--> ydmykelse for Kina og Korea

- Krigstribunalen i Tokyo:
 - 25 militære og politiske ledere ble dømt for krigsforbrytelser, klasse A.
 - Flere tusen ble dømt som krigsforbrytere i klasse B og C.
 - Keiseren ble ikke stilt for krigsrett.

*Japan kritiseres for manglende oppgjør og
unnskyldninger*

- Yasukuni-kontroversene
- Trøstekvinnene
- Læreboksproblematikken...

...har skapt fiendtlige holdninger blant kinesere
og koreanere

2005: Anti-japanske demonstrasjoner i Kina
(flaggbrenning, ambassadeangrep)

Yasukuni

Stor shintohelligdom i Tokyo der krigsforbryternes
”sjeler” oppbevares.

Kontroversielt fordi mange japanske statsledere har
besøkt helligdommen.

Besøkene fordømmes i kinesisk og koreansk presse:
”Japan taler med to tunger”

Trøstekvinnene (fra bl.a. Kina og Korea)

Over 100 000 tvangsprostituerte under krigen.

3 koreanske kvinner anla sak i 1991.

Granskning resulterte i "the Kôno statement" og oppretting av eget fond.

Senere: politikeres ordkløveri m.h.t graden av "tvang" --> troverdigheten skadet.

Læreboksproblematikken

Alle lærebøker skal godkjennes av departementet.

Noen venstrevridde bøker ble stoppet på 50-tallet.

I 2000 ble en historiebok godkjent som gir en "snill"
fremstilling av Japans rolle under krigen.

Boken brukes ved svært få skoler.

I 2005 kom det ut en lærebok i historie som var
skrevet av pedagoger fra alle 3 land.

Masse gjensidig påvirkning

Populærkultur

(tegneserier, film, pop-musikk)

Populært å lære kinesisk språk i Japan

Koreanske såpeoperaer i japansk TV

Første felles ministermøte i Japan i desember

2008 ifm den globale økonomikrisen